

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

117 - సప్తదశోత్తరశతతమః సర్గః

|| సీతాభర్తుముఖోదీక్షణమ్ ||

స ఉవాచ మహాప్రాజ్ఞమభిగమ్య ప్లవంగమః |
 రామం వచనమర్థజ్ఞో వరం సర్వధనుష్కతామ్ || 1 ||

యన్నిమిత్రోఽయమారంభః కర్తృణాం చ ఫలోదయః |
 తాం దేవీం శోకసంతప్తాం మైథిలీం ద్రష్టుమర్హసి || 2 ||

సా హి శోకసమావిష్టా బాష్పపర్యాకులేక్షణా |
 మైథిలీ విజయం శ్రుత్వా తవ హర్షముపాగమత్ || 3 ||

పూర్వకాత్మత్యయాచ్ఛాహముక్తో విశ్వస్తయా తయా |
 భర్తారం ద్రష్టుమిచ్ఛామి కృతార్థం సహలక్ష్మణమ్ || 4 ||

ఏవముక్తో హనుమతా రామో ధర్మభృతాం వరః |
 అగచ్ఛత్సహసా ధ్యానమీషద్బాష్పపరిప్లుతః || 5 ||

దీర్ఘముష్ణం వినిశ్యస్య మేదినీమవలోకయన్ |
 ఉవాచ మేఘసంకాశం విభీషణముపస్థితమ్ || 6 ||

దివ్యాంగరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్ |
 ఇహ సీతాం శిరఃస్నాతాముపస్థాపయ మా చిరమ్ || 7 ||

ఏవముక్తస్తు రామేణ త్వరమాణో విభీషణః |
 ప్రవిశ్యాంతఃపురం సీతాం స్వాభిః స్త్రీభిరచోదయత్ || 8 ||

దివ్యాంగరాగా వైదేహీ దివ్యాభరణభూషితా |
 యానమారోహ భద్రం తే భర్తా త్వాం ద్రష్టుమిచ్ఛతి || 9 ||

ఏవముక్తా తు వేదేహీ ప్రత్యువాచ విభీషణమ్ |
 అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాభిప || 10 ||

తస్యాస్తద్వచనం శ్రుత్వా ప్రత్యువాచ విభీషణః |
 యదాహ రాజా భర్తా తే తత్తథా కర్తుమర్హసి || 11 ||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా మైథిలీ భర్తృదేవతా |
 భర్తృభక్తివ్రతా సాధ్వీ తథేతి ప్రత్యభాషత || 12 ||

తతః సీతాం శిరఃస్నాతాం యువతీభిరలంకృతామ్ |
 మహార్థాభరణోపేతాం మహార్థాంబరధారిణీమ్ || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

117 - సప్తదశోత్తరశతతమః సర్గః

ఆరోప్య శిబికాం దీప్తాం పరార్ధ్యాంబరసంవృతామ్ |
 రక్షోభిర్బహుభిర్గుప్తామాజహార విభీషణః || 14 ||

సోఽభిగమ్య మహాత్మానం జ్ఞాత్వాఽపి ధ్యానమాస్థితమ్ |
 ప్రణతశ్చ ప్రహృష్టశ్చ ప్రాప్తం సీతాం న్యవేదయత్ || 15 ||

తామాగతాముపశ్రుత్య రక్షోగృహచిరోషితామ్ |
 హర్షో దైన్యం చ రోషశ్చ త్రయం రాఘవమావిశత్ || 16 ||

తతః పార్శ్వగతం దృష్ట్వా సవిమర్శం విచారయన్ |
 విభీషణమిదం వాక్యమహృష్టం రాఘవోఽబ్రవీత్ || 17 ||

రాక్షసాభిపతే సౌమ్య నిత్యం మద్విజయే రత |
 వైదేహీ సన్నికర్షం మే శీఘ్రం సముపగచ్ఛతు || 18 ||

స తద్వచనమాజ్ఞాయ రాఘవస్య విభీషణః |
 తూర్ణముత్సారణే యత్నం కారయామాస సర్వతః || 19 ||

కంచుకోష్ఠీషిణస్తత్ర వేత్రజర్జరపాణయః |
 ఉత్సారయంతః పురుషాః సమంతాత్పరిచక్రమః || 20 ||

ఋక్షాణాం వానరాణాం చ రాక్షసానాం చ సర్వశః |
 వృందాన్యుత్సార్యమాణాని దూరముత్సృజిస్తదా || 21 ||

తేషాముత్సార్యమాణానాం సర్వేషాం ధ్వనిరుత్థితః |
 వాయునోద్వర్తమానస్య సాగరస్యేవ నిస్సనః || 22 ||

ఉత్సార్యమాణాంస్తాన్స్తుష్టా సమంతాజ్ఞాతసంభ్రమాన్ |
 దాక్షిణ్యాత్తదమర్దాచ్ఛ వారయామాస రాఘవః || 23 ||

సంరబ్ధశ్చాబ్రవీద్రామశ్చక్షుషా ప్రదహన్నివ |
 విభీషణం మహాప్రాజ్ఞం సోపాలంభమిదం వచః || 24 ||

కిమర్థం మామనాదృత్య క్లిశ్యతేఽయం త్వయా జనః |
 నివర్తయైనముద్యోగం జనోఽయం స్వజనో మమ || 25 ||

న గృహాణి న వస్త్రాణి న ప్రాకారాస్తిరస్మియాః |
 నేదృశా రాజసత్కారా వృత్తమావరణం స్త్రియాః || 26 ||

వ్యసనేషు న కృచ్ఛేషు న యుద్ధేషు స్వయంవరే |
 న క్రతౌ న వివాహే చ దర్శనం దుష్యతి స్త్రియాః || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

117 - సప్తదశోత్తరశతతమః సర్గః

సైషా యుద్ధగతా చైవ కృచ్ఛే చ మహతి స్థితా |
దర్శనేఽస్యా న దోషః స్యాన్తత్సమీపే విశేషతః || 28 ||
[* అధికశ్లోకం - విసృజ్య శిబికాం తస్మాత్ప్రద్భ్యామేవోపసర్వతు |
సమీపే మమ వైదేహీం పశ్యంత్యేతే వనాకసః || *]
తదానయ సమీపం మే శీఘ్రమేనాం విభీషణ |
సీతా పశ్యతు మామేషా సుహృద్గణవృతం స్థితమ్ || 29 ||
ఏవముక్తస్తు రామేణ సవిమర్శ్య విభీషణః |
రామసౌమ్యపానయత్ప్రీతాం సన్నికర్షం వినీతవత్ || 30 ||
తతో లక్ష్మణసుగ్రీవౌ హనుమాంశ్చ ప్లవంగమః |
నిశమ్య వాక్యం రామస్య బభూవుర్వృథితా భృశమ్ || 31 ||
కలత్రనిరపేక్షేశ్చ ఇంగితైరస్య దారుణైః |
అస్త్రీతమివ సీతాయాం తర్కయంతి స్త రాఘవమ్ || 32 ||
లజ్జయా త్వవలీయంతీ స్వేషు గాత్రేషు మైథిలీ |
విభీషణేనానుగతా భర్తారం సాఽభ్యవర్తత || 33 ||
సా వస్త్రసంరుద్ధముఖీ లజ్జయా జననంసది |
రురోదాసాద్య భర్తారమార్యపుత్రేతి భాషిణీ || 34 ||
విస్తయాచ్ఛ ప్రహర్షాచ్ఛ స్నేహాచ్ఛ పతిదేవతా |
ఉదైక్షత ముఖం భర్తుః సౌమ్యం సౌమ్యతరాననా || 35 ||
అథ సమపనుదన్తనఃక్లమం సా సుచిరమదృష్టముదీక్ష్త వై ప్రియస్య |
వదనముదితపూర్ణచంద్రకాంతం విమలశశాంకనిభాననా తదానీమ్ || 36 ||
ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
సప్తదశోత్తరశతతమః సర్గః || 117 ||

